

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

A német birodalmi gyűlés nem szavazza meg a londoni egyezményt

A nacionalisták nem ismerik el Németország bűnösségét a háború felidőzésében

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből táviratozzák: A német birodalmi gyűlés történelmi jelentőségű ülését csütörtökön délután egy órakor nyitották meg. Az ülésen megkezdtek az általános vitát a londoni határozatok felett.

Pausz német nemzeti párti az első felszólaló, aki hangsúlyozza, hogy a londoni konferencia minden német hazafi lelkében csalódást keltett. Súlyos könnyelműség volt Streeseemann részéről a Dawes-bizottság jelentését a józan ész művének dicsérni. A javaslatokat nem fogadja el. Pausz beszéde alatt a nacionalisták állandóan helyeselték és a kommunisták csatlakoztak hozzájuk.

Ezután a német nemzetiek a következő indítványt terjesztették elő:

Mondja ki a birodalmi gyűlés, hogy a kormányok két éven belül — Németországnak a versaillesi szerződés 234-ik cikkében meghatározott jogai alapján — elnie kell azzal a jogával, hogy a Dawes-terv összerheinek leszállítása érdekében vizsgálat alá véteti az ország teljesítőképeségét.

A londoni értekezlettel kapcsolatos törvényhez módosító javaslatot nyújtottak be, hogy a törvény csak akkor lépjen életbe, ha a következő feltételek teljesültek:

1. Népjogilag kötelező formában pontos megegyezés útján bizonyosság szerzendő, hogy a versaillesi szerződés 428-ik cikkében megjelölt határokon túlmenően megszállott területeket legkésőbb január tizedikéig kiürítik.

2. A törvény mindaddig nem lép életbe, míg a kormány a szövetségesekhez intézendő hivatalos nyilatkozatban vissza nem vonta a békeszerződésben foglalt ama kijelentést, amelyet az akkori kormányból erőszakkal kikényszerítettek, hogy Németország elismeri a háború felidőzésében való bűnösségét. A bűnösség megállapítása ugyanis ellentmond a tényeknek.

Streeseemann külügyminiszter a kormány álláspontját nagy beszédben védelmezte, amelylyel élénk szónoki sikert aratott. Beszéde alatt a nacionalisták és a kommunisták némán hallgattak.

Streeseemann beszéde után a német néppárt és a centrupárt nyilatkozatot olvas fel, amely szerint a javaslat elvetése esetén a felelősséget teljesen az ellenzavazatokra hárítják.

A néppártiaknak az a remény-

kedése, hogy a kétharmad többséget sikerül megszerezniök, az indítványok benyújtásával szétfoszlott, mert az indítványok módosító természetűek és így elfogadhatatlanok, mert a londoni megállapodások nem változtathatók meg.

A kancellár eltökélt szándéka, hogy este feltétlenül elrendeli a szavazást és utána felolvassa a birodalmi elnök felosztató kéziratát.

Hétfőn kezdődik a Népszövetség közgyűlése

— Az Estilap eredeti távirata —

Ötödik közgyűlése nyílik meg szeptember elsején a Nemzetek Szövetségének Genfben. Romániát Duca külügyminiszter és Titulescu londoni követ képviselik. A magyar kormányt Apponyi Albert gróf képviseli az eddig érkezett jelentések szerint Franciaországot Herriot, Nagybritanniát Macdonald miniszterelnökök, Belgiumot valószínűleg szintén miniszterelnöke, Theunis. Herriot szeptember 2-án Lyonból utazik Genfbe.

A közgyűlés fontos előterjesztésekkel és fontos jelentésekkel fog foglalkozni.

Párisi jelentés szerint az angol kormány közölte a Nemzetek Szövetségével, hogy az angol kiküldöttek amellelt foglalnak állást, hogy

a fegyverkezési kiadásokat annyira csökkentsék, amennyire ez a nemzeti biztonság szükségleteinek tekintetbevétele mellett lehetséges.

A kölcsönös segítés lesz a közgyűlés másik fontos tárgya. A Nemzetek Szövetségének tanácsa tette meg erre vonatkozólag és küldötte el a különböző kormányoknak a javaslatot. Stockholmi jelentés szerint

a svéd kormány kijelenti, hogy nem csatlakozik a javaslathoz, mert az nem garantálja a szükséges biztonságot

és az esetleges csatlakozás előnye nem ér fel a vele összekötött veszélyekkel. Belgiumot illetőleg azt jelentik Brüsszélből, hogy nem fog külön javaslatot előterjeszteni sem a leszerelésre, sem a köl-

csönös segélyre vonatkozólag.

A közgyűlés elé a Nemzetek Szövetségének főtítkársága részletes jelentést terjeszt be azokról

a szerződésekről és egyezményekről, amelyeket a Nemzetek Szövetségénél hivatalosan bejegyeztek.

A jelentés szerint 1920 május 19-től 1924 május 19-ig összesen 613 nemzetközi egyezményt adtak be jegyzékbe-

vétel céljából. A bejegyzett egyezmények között elsősorban általános nemzetközi egyezmények, köztük

az ipari, irodalmi és művészi tulajdonjog védelmére, az árucikkek vasúti szállítására, az ópiumegyezményre vonatkozóak.

Az egyes országok között létrejött s a jelentésben felsorolt egyezmények vonatkoznak a többi között a versaillesi szerződés alkalmazására, a kereskedelemre és hajózásra, a kiadásra, a posta és távbeszélő-szolgálatra, a határmegállapításra és határkereskedelmre, a fegyverkezések korlátozására, pénzügyi és gazdasági kérdésekre,

a kisebbségekre és nemzetiségekre, a léghajózásra, az egészségügyre, a döntőbíráskodásra,

az átmeneti forgalomra, az elmebajosok kezelésére és különböző politikai kérdésekre.

Mai zürichi nyitás

Berlin	127
Amsterdam	206
Newyork	53062
London	2380.5
Páris	2865
Milánó	2351
Prága	1595
Budapest	069.5
Belgrád	672.5
Bukarest	262.5
Varsó	102.5
Bécs	00075

Az Esküft-botrány sem buktatja meg Nagyatádi Szabót

Maradásra bírják a magyar földművelésügyi minisztert

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről táviratozzák: A magyar kormány-párt küldöttsége tegnap felkereste Bethlen magyar miniszterelnököt, hogy üdvözölje kitüntetését alkalmából. A küldöttség szónoka a párt rendíthetetlen bizalmát tolmácsolta a magyar miniszterelnök előtt.

A fogadtatás után politikai megbeszélés folyt a belügyminiszter részvételével, amelyen főleg az Esküft-ügy folytán előállott helyzetről tárgyaltak. A megbeszélés résztvevői a földművelésügyi miniszter lemondási szándéka elé aggodalommal tekintenek és felkérték a miniszterelnököt, bírja rá Nagyatádi Szabót a jelenlegi politikai helyzet szempontjából is szándékának megváltoztatására.

Bethlen véleménye megegyezik a párt véleményével. A rögtön-

zött pártértekezlet után a miniszterelnök Mayer János és Almássy László kíséretében a földművelésügyi miniszteriumba ment, ahol hosszú megbeszélést folytattak Nagyatádi Szabóval.

Politikai körökben az az általános vélemény alakult ki, hogy sikerült Nagyatádinak azokat az aggodalmait eloszlatni, amelyek őt az Esküft-botrány miatt lemondásra készítették.

Egyébként Nagyatádi Szabó István az egyik pesti lapban nyilatkozik az Esküft-ügyről és kijelenti, hogy az elhangzott vádakra a bíróság előtt is alkalmas lesz részletesen nyilatkozni és a rágalomokat megcáfolni valamint az ellenzék részéről kért házósszehívás esetén a parlamentben is. A lapoknak az a közleménye, hogy kompromittáló iratok vannak a bírósági aktákhoz

csatolva, amelyek elszámolókat tartalmaznak, nem felelnek meg a valóságnak, mert Eskütnék csak a törvénnyel van elszámolása, amely alól még elmállapotának megvizsgálása sem mentheti meg.

Atlantic mozgó

9¹/₂ órákor

Apolló mozgó

6 és 9 órákor

1924. augusztus 29—31-ig
péntektől vasárnapig

Arábiai éjszakák

vagy

Az ezred leánya

arábiai történet 7 felvonásban

A főszerepben:

Priscilla Dean

Rendes helyárak!

Hírek

Egy aktacsomó fantasztikus története

Nehéz dolog szatirát nem írni — kiáltunk fel a kétezer év előtti római költővel — amikor a váradi járásbíró iratsomójában egy nem mindennapi aktára bukkanunk. Ez az akta 1920 óta, tehát négy esztendeje járja már az utat, hatóságtól hatósághoz. Közben persze némi fizikai sulyra is tett szert, aktacsomóvá fejlődött. A magva ennek az iratsomónak egy értesítés volt, amelyet a voitsbergi (Stájerország) járásbíró 1920-ban küldött a váradi járásbíróhoz. Ebben az értesítésben az áll, hogy a Nagyváradon lakó S. T. urileány nagykorúságát elérvén, semmi akadályja sincs annak, hogy korlátlan tulajdonosa legyen két betétkönyvnek, amelyek a voitsbergi járásbírósnak vannak letétben. Mindkét betétkönyv egy-egy, a voitsbergi takarékpénztárban elhelyezett öszszegről szól és pedig: az egyik 138 korona 24 fillérről, a másik 29 korona 14 fillérről, természetesen osztrák értékben. Összesen tehát 167 korona 38 fillér jogos tulajdonosa lett S. T. kisasszony és ez az összeg a mai árfolyamon körülbelül 45 baninak felel meg, ami elég arra, hogy egy képeslevezőlapot a belföldön el lehessen küldeni a „bájos címzettnek.“ És erre a 167 korona 38 fillérré van a bíróságnak eddig jónéhány iv papir és rengeteg munkaidő kiadása. De ezzel az ügy korántsincs lezárva, mert az akták most már felkerülnek az igazságügyminiszteriumba, onnan némi pihentetés után a külügyminiszteriumba, innen viszont az osztrák követségre, amely Bécsbe küldi az osztrák külügyminiszteriumba, ahonnan viszont az igazságügyminiszterhez és innen hosszas hierarhikus uton a voitsbergi járásbíróhoz jutnak. Költség lesz rá elég

és mindez csak 45 baniért. És még mondja valaki, hogy nem szép a bürokrácia.

Szigoru rendszabályok a váradi bérkocsisok ellen

Horváth József rendőrkapitány, a forgalmi ügyosztály főnöke ma délelőtt magához rendelte a bérkocsisokat és különböző igen fontos instrukciókkal látta el őket.

A kapitány elsősorban a standokon uralkodó mizerabilis állapotokat akarja megszüntetni és elrendelte a standok rendben tartását. Kötelezővé teszi a rendőrség a bérkocsialomásokat állandó tisztántartását. Kötelesek a bakkon ülő bérkocsisok tiszta öltözéket viselni. Ugyancsak kötelesek a bérkocsisok a tarifát feltűnő helyen elhelyezni és sohasem szabad azt elrejtetniük. A publikummal szemben udvariasan kell viselkedniük. A tarifa iránt érdeklődőnek nem szabad — odabizom — kijelentéssel válaszolni. Hasonlóan nem tehető olyan kijelentés sem, hogy: rövid az összeg. Az utcákon való cirkálás szigorúan tilos.

Akik a fenti rendelkezéseknek nem tesznek eleget, azoktól bevonják a hajtási igazolványt.

* Egészségügyi ellenőrzés a husszállításoknál. Miután a rendőrség ellenőrző közegei ismételtén azt tapasztalják, hogy a mézsárosok és hentesek — dacára a többszöri felhívásnak — még ma is gyékényeken, vagy anélkül szállítják a levágott jószágokat, ezuttal nyomatékosan föl hívják az összes mézsárosokat és henteseket, hogy a jövőben úgy a kocsijára, valamint a hus tetejére fehér tiszta lepedőt borítsanak, mert ellenkező esetben az egészségügyi ellenőrzők jelentése alapján, az illetők ellen a legszigorúbb eljárás indul. Ugyancsak nem szabad a husszállító kocsikat, személy vagy más anyagok szállítására használni.

* Marosvásárhelyi csapat mérkőzik vasárnap a NAC-cal. A Székelyföld legkitűnőbb sportegylete, a marosvásárhelyi Sport Egylet komplett első csapata lesz vendége vasárnap a NAC-nak. A mérkőzés eredményét egész Erdély sporttársadalma feszült érdeklődéssel kíséri: hiszen a meccsnek köztudomás szerint a revans jellege is megvan. — Az MSE legutóbb 2:0 arányban verte meg a NAC öszszel küzdelembe küldött csapatát. A nagyváradi bajnokcsapat most legjobb felállításban veszi fel a küz-

Értesítjük a t. megrendelőinket, hogy az őszi idény angol szövegtől különlegességei válogatott mintákban — kizárólag egyes öltönyök — rak-tárunkra megérkeztek.

Lebovits és fia

uri szabók

Telefon szám 871—375

delmet, hogy a multkori csorbát kiköszörülhesse.

x Orbán Sándor testnevelő iskolájában a téli szezon szept. hó 1-ével megkezdődik. Tananyag: vivás, szertorna, svéd-torna, bátorság és izomfejlesztő, valamint testegyenestítő gyakorlatok. Felvétetnek: kisgyermek 5—10 évig, középiskolai tanulók (fiúk és leányok), felnőtt leányok, urasszonyok és urak. Urak részére az egészségügyi tornavivás naponta reggel fél 8 órákor kezdődik Beiratkozni lehet naponta d. e. 8—12-ig és d. u. 4—8-ig Str. Rimanóczyutca 13. szám.

* Beiratások a társulati fiu- és női felső kereskedelmi iskolába. Felhívjuk mindazokat, akik a társulati felsőkereskedelmi iskola bármely tagozatába, vagy osztályába beiratkozni óhajtának, hogy ez iránti kérvényeiket legkésőbb folyó évi szeptember hó 10-én az iskola igazgatóságához (Str. Francisc Deák 3.) terjesszék be naponta délelőtt 11—12-ig. A kérvényhez csatolandó iskolai, születési, és uiraoaltási bizonyítvány. A végleges beiratás időpontja később fog közölni. Kérvényminták az iskolaszolgánál kaphatók. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy a jelzett folyamodási határidőt annál inkább tartásuk be, mert ellenkező esetben gyermekeik kiharadhatnak az iskolából. A Kereskedelmi Csarnok Elnöksége, mint fenntartó testület.

x Iskolai beiratások. A helybeli római kath. iskolaszékek felhívják a katolikus szülőket, hogy szeptember hó 1-től a róm. kath. iskolákba a fiu és leány gyermekeiket okvetlen irassák be, nehogy gyermekeik, gyámoltjaik abból a kath. iskolából maradjanak ki, ahová ép beiratni akarják. Beiratási idő naponta délelőtt 8—11-ig. A róm. kath. iskolaszék.

x Priscilla Dean az Atlantic és Apollóban. Régi kedvence a moziközönségnek jelenik meg újra a vásznon. Priscilla Dean ez a művésznő, akire a „Stambuli Szüz“ filmből még élénken emlékezhetünk, ahol sikerült neki a közönséget egy csapásra meghódítani. Az „Arábiai éjszakák“ című keleti tárgyú drámában lép fel ez alkalommal, ahol egy francia légió markotányosnőjének szerepét játssza kedvesen. bájosan. Egy nagyon bájos szerelmi történet a tárgya e drámának, hőse természetesen Priscilla Dean, ki az Arábiai puszták vad szerelmével szereti azt a férfit, ki őt figyelmére sem méltatja, s akit saját életének feláldozásával ment ki a halál karmaiból. Az arábiai bensülötték életének megfestése nagyon szép keretül szolgál e bájos történethez.

x Láposy Zeneiskola. Bethlen-utca 20. sz. hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. — Beiratások szeptember 1. kezdődnek d. u. 3—6-ig. Volt növendékek mult évi bizonyítványuk, mások pedig felvételi vizsga alapján vétetnek fel. Az előadások kezdete szept. 4.

x 70 leiért alakít női filo kalapokat Favorit kalapüzem, Arany János-utca 2.

* Kedden lesz a soffórvizsga. Az államrendőrség forgalmi ügyosztálya a soffór vizsgát holnap délutánról kedd délutánra halasztotta.

x Kegelet a Sas alatt.

x Tévedés, amelynek házasság lett a következménye. Jackie Coogan Szovjetországban. A film szerepe a béke helyreállításában, Látogatás Kertész Mihály műtermében, Saljapin és Chaplin, A rendezők könyve, A párisi filmbotrány kulissza titkai, Hogyan él Pola Negri, Gloria Swanson filmet irt, A jövő filmszezon slágerei és a legújabb Rádió híreket tartalmazza a „Film Riport“ legújabb száma, mely gyönyörűen illusztrálva és az idej legnagyobb filmstar Gloria Swanson fényképével ma megjelent. Ára 5 lei. Kapható az összes újságárusoknál.

x Női ruha szabászati varró és kalapkészítő iskola uriasszonyok és leányok részére. Évek óta eredményesen működő iskolámat kibővítettem. Fővárosi tanerő segítségével a legújabb párisi módszer szerinti női ruhaszabás, varrás és modellezés 6 hónap alatt, kalapkészítés 3 hónap alatt tökéletesen elsajátítható Orbán Sándornénál Str. Deák Ferenc-utca 2. Tanfolyam kezdődik szept. 3-án. Beiratás napontként d. u. 5—6-ig. Szabásminták rendelésre mérték után is mérsékelt áron készíttetnek.

Felhívjuk a mozgósínházainkat látogató közönség figyelmét arra, hogy a nyári szezon előadásától eltérőleg szombattól kezdve az előadások

3, 5, 7 és 9

illetve hétköznapokon 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Dorian-filmszínház
Igazgatósága.

A mai napon

uridivat
és kalap
üzletem

megnyitottam

Róth M. utóda

Regina Maria (v. Bémer)-lér

Telefon 184 szám

Ma nyolc éve hagyta el a monarchia követe Romániát

Bukaresti lap a román hadüzenet első epizódjáról

„Bukarestben hadicélokra
elrekviráltak a bérkocsisok
lovait!”

Ez az alapján véve lapidaris, de nyolc évvel ezelőtt, mint újdonsült klasszikus mondat Radeff-nak, Bulgária egykori bukaresti követének egyik 1916. évi jelentéséből való. A jelentést néhány héttel a román hadüzenet előtt küldte Szófiába a bolgár követ és ezért a jelentésért a magyar sajtó 1916 őszén nem egyszer elismeréssel adózott a jószimatu bolgár diplomatának, — aki különben ujságíróskodáson kezdte. — szembeállítva őt az osztrák-magyar monarchia akkori bukaresti követével: Czernin Ottokár gróffal, akit általában a Balplatz tehetetlenül kapkodó, csak reprezentáló és a császári ház érdekeit mindenekfelé helyező bábjai közé sorozták. Czernin gróf ellen akkoriban az volt a vád, hogy a tenisz kedvéért elhanyagolta hivatalát, amely nem kis mértékben befolyásolta egy 54 millió lakosu birodalom sorsát. Radeff látta Románia háborus készülődését, Czerninnek fogalma sem volt róla. Azóta a diplomáciai színes könyvek némileg rehabilitálták a monarchia egykori bukaresti követét, majd külügyminiszterét, de maga Czernin gróf is igyekezett a diplomata presztízsen esett csorbát — ha már a parlament előtt nem tudta, — legalább memoárjaiban kiköszörölni. Czernin memoáriai — amelyeknek most némi aktualitást ad a román hadüzenet nyolcadik évfordulója, amit a bukaresti lapok vezércikkben méltatnak — még 1919-ben jelentek meg és az akkori zavaros viszonyok közt nem is érthették el azt a hatást, amit a bennök foglalt kortörténeti adatok potenciális energiája folytán megérdemelt volna.

Romániának természetesen külön fejezetet szentel Czernin *Im Weltkriege* című memoárkötetében, hiszen Bukarest volt a chudénitzi gróf diplomáciai karrierjének egyik legfontosabb lépése, hogy úgy mondjuk: delelője. A román népről igen nagy szimpátiával emlékszik meg. Szinte meghatónak mondja a nép igénytelenségét, jóságát és szembeállítja vele a felső osztályt, amely Czernin szerint éppen az ellenkező lelki képet mutatja. Nagy szeretettel emlékezik meg az elhunyt Carol királyról és feleségéről: *Carmen Sylva* királyasszonyról és nem fukarkodik Czernin az elismerés jelzőivel akkor sem, amikor *Ferdinand* királyról és *Mária királynéről* van szó. *Bratianu* Jonelt, — aki akkor is miniszterelnök volt — mint rendkívül eszes, ravasz politikust állítja az olvasó elé. Legérdekesebbek mindenesetre az epizódok, amiket Románia semlegességének idejéből beszél el Czernin. Ilyen a következő, amelyet ma Váradra érke-

zett számában a *Lupta* is közöl:

Egy osztrák-magyar repülő — miközben a besszarábiai fronton felderítő szolgálatot végzett, valami motordefektus miatt kénytelen volt román földön leszállni. Természetesen internálták. Az internálótáborból irt Czerninnek, hogy segítse ki onnan. Czernin el is ment Bratianuhoz és kérte, engedje szabadon a repülőtisztet. Bratianu ezt — a szigorú semlegességre való hivatkozással — megtagadta. Ekkor Czernin azt kérte, hogy legalább annyit engedjen meg Bratianu, hogy a repülőtiszt, egy ór kísértében meglátogathassa őt a követségben. Ebbe — nagy kapacitálásra — belement Bratianu. A repülőtiszt el is ment a követségre, az ór kint várakozott. De hiába várt, mert a repülő a követség épületének egyik hátsó kapuján egy elhagyott mellékutca sietett. Ott már autó várta, amely a giurgiui Duna-kikötés-

kötésbe száguldott vele. Itt uszályhajóra szállt és így jutott vissza a monarchiába. Bratianu, amikor ezt megtudta, szemrehányást tett Czerninnek, aki így utasította azt vissza:

— Ha ön szigorúan ragaszkodnék a semlegességhez és nem engedné meg francia és angol munició szállítását Románián keresztül Oroszországba, akkor nem tettem volna ezt. De mivel ön csak a központi hatalmak ellenében értelmezte szigorúan a semlegességet, hát kénytelen voltam vele...

Legérdekesebb mindenesetre az, ahogyan Czernin a hadüzenet közlését elbeszéli. Ő természetesen a diplomáciai szokásnak megfelelően írásos jegyzékben kapta meg a *declaration de guerre*-t, ellenben Szinájában lakó feleségét és leányát éjjel két külügyminiszteri hivatalnok kereste fel, akik a két nőt előtt lobogó fáklyafénynél felolvasták a hadüzenetet.

Elmondja még Czernin, hogy a hadüzenet után jó pár napig kénytelen volt ott maradni, mert Erdély felé nem utazhatott, de ez alatt az idő alatt a legdivariablebb bánásmódban volt része.

A váradai apácák román vizsgái

Az állami tanítók is tullestek a vizsgán — Milyen kérdéseket kaptak a vizsgázó tanítók

A magyar tanárok és tanítók román vizsgái a befejezés előtt állnak Nagyváradon is. A sok izgalom és drukk véget ér, s a gondülőzötte emberek visszatérhetnek hivatásukhoz. Hát bizony nem tulságosan kimélték őket, s ha volt is jóakarát a román vizsgáztató bizottságban, nem egy ízben kellett bebizonyítaniuk, hogy alapos munkában és odaadó szorgalomban telt el a hajdan pihenésre szánt vakáció. Tegnap érdekes vizsgázói voltak a román tanfolyamnak. Fehérbóbitás apácák jelentek meg a román urak előtt. Ott voltak az Orsolyák tanárnői, a Nogáll-intézet és a Szent Vince kedves testvérei. Arcuk a szokottnál is sápadtabb volt.

A bizottság elnöke Tulbure György nagy előzékenységgel fogadta őket és mindvégig bátorító hangon intézett hozzájuk kérdéseket. És a kedves nővérek valamennyien — pedig közel harmincan voltak — csodálatos szorgalomról tettek tanúságot. A román tanfolyamok anyagát olyan precízen ismerték, hogy a román bizottság a legteljesebb elismerését nyilvánította feleleteik nyomán.

Sokan meglepő intelligenciával bizonyították a kívánt tananyag alapos ismeretét. Legtöbbször fáradtságos tanulmány árán pótolták a nyelvérzék hiányát, s így feleltek meg a követelményeknek.

Értesülésünk szerint valamennyi váradai tanítórendi apáca sikerrel tette le a vizsgát.

Előző nap a nagyváradai tanítóknak az a része vizsgázott, amely állami iskoláknál működik. Ezeknek számára egzisztenciális kérdés volt a vizsgák sikere, s épen ezért valamennyi alapos felkészültséggel állt az egzamen elé. Nyolcvanöt magyar tanító sorsa felett döntöttek ezut-

tal a román vizsgáztató bizottságok.

Előbb írásbeli, majd pedig szóbeli vizsgát tettek. Az írásbelin nyolc témát kaptak csoportonként. A témák között ilyenek szerepeltek:

Károly király élettörténete.

Kézimunkák az iskolában.

A magyar paraszt szokása és természete.

A zászló.

A román nép eredete.

Az írásbeli vizsgák során szóárt nem szabad volt használni.

Beszéltünk néhány tanítóval. Megkérdeztük, mikép értelmezték a kérdéseket. Kiderült, hogy

Most már négy család didereg a Rhédey-kert fái alatt

Még mindig nem segítenek a hajléktalanokon

Háboru előtti idők színes regényeiben, novelláiban, szindarabjaiban, ha az író aláhuzottan akarta érzékeltetni a nyomort, a cselekmény helyét egyszobakonyhás lakásba helyezte. A legmegrázóbb nyomoruság ábrázolásából sem hiányzott a fedett hajlék. Hajléktalanok menhelye, ez volt a nyomor utolsó állomása, képzeletünkben valami keserves megpróbáltatást jelentett, pedig ez a hely többnyire kőből épített fedett hajlék volt. Hová fejlődött ez a szó. — nyomor — a háboru befejezése óta. Valami egészen más, új, szomorubb értelmet kapott, amely minden békefogalma: felülmuló kegyetlenséggel markol idegeinkbe, nyugtalanná teszi nappalainkat, álmatlaná éjszakáinkat. A mostani idők jólétet hajszoló emberét nehezen hatja meg a szerencsétlenek köznap értelemben vett nyomorusága. Pedig uton-utfélen ágaszkodnak a nyomoruságnak olyan

példái, amelyek megállásra kell készítsék a földi halandót, aki még fedett hajlékban lakik és rendes ruha borítja testét. Halljátok hát emberek, akikre a szerencse hullatja áldását, asszonyok, akik sokszobás lakásaikból hangos jókedvvel kikiváncoktók a kávéházak asztalai mellé, konjunktura-lovagok és egvebek, mi is van még a jóléten kívül ebben a városban...

Néhány héttel ezelőtt, még a forró, júliusi nyári napok egyiken e lap hasábjain feltraizoltuk egy hajléktalaná vált munkáscsalád kálváriáját. Egyszerű, színtelen szavakkal megírtuk, hogyan került *Kralovszky* Pál közműves feleségével és három gyermekével a Rhédey-kert árnyas fái alá. Csak a rideg tény közölük, nem kellett kérésset bombasztok a szörnyű nyomoruság megfestésére, amiben ezt a familiát találtuk. Azt hittük akkor, hogy akadnak könyö-

Theil szalámi, Sibiu — Nagyszeben

riletes emberek, akik igyekezni fognak fedél alá juttatni ezt a családot. Tévedtünk. Kralovszky Pál még ma is a szabadban tanyázik és ezeken a hirtelen hűvösre fordult éjszakákon már nem egyedül didereg fedél nélkül a Rhédey-kerti nyomor hajlékában, mert akadnak osztálytársai. Velük szenvedni több három család, amely eddigi lakásából kikerülve, ugyancsak a Rhédey-kerti tisztáson ütött tanyát.

Ezuttal is csak a tények rövid felsorolására szorítkozunk, de hangsúlyozottabban szeretnénk felhívni a hatóság és magánosok figyelmét arra, hogy segítsenek a szerencsétleneken, mielőtt a Rhédey-kertben a hajléktalanok nyomortelepe tovább nem szélesedik. Ma még csak négy család lakik kint, jóllehet, ha a hatóságok nem segítenek, holnap-holnapután már újabb csoportok fogják hirdetni, milyen olcsó itt az emberélet.

Az újabban az utcára került emberek közül a legmeghatóbb **Márton Margit** helyzete. Ez a szerencsétlen nő két keze munkájával tartotta el özvegy édesanyját. A Várház-utca 53. szám alatt lakott albérlésben havi 350 lei bérért. Most kitétek őket a lakásból, kiköltözködték a Rhédey-kertbe, ahol lepedőkből és abroszokból elkerítették maguknak egy kis helyet és szegény **Márton Margit**, aki súlyos vesebajban szenved, napokon keresztül ott fekszik magas lázzal az isten szabad ege alatt. Hétfőn dr. **Ertler** tisztiorvos megvizsgálta és a kórházba szállította. Most szegény, öreg édesanyja lakik a szabadban minden támasz nélkül.

Fried Zoltán szobafestő feleségével és négy gyermekével ázik-fázik a Rhédey-kert sárguló avarán. Legkisebb gyermeke két és fél éves. Őt is kilakoltatták.

Vagyon Mihályné özvegy nap-számos asszony munkájából eddig tellett egy sötét pinceodura. Most onnan is kitétek és deszkákból összetakolt kis fedezékben húzódik meg a Rhédey-kertben.

Szaladgáltak már ezek a szerencsétlen emberek fűhöz-fához, hogy segítsenek rajtuk, de támogatást nem kaptak. Asszonyokról, gyermekekről, kenyérkereső családapákról van szó, akik kétségbeesetten tekintenek a reménytelen napok elé. Már is szokatlanul hideg van. Nyakukon az ősz, még hűvösebb éjszakák köszöntenek rájuk. Hát még mindig nincs, akinek eszébe jusson, hogy a Rhédey-kert fái alatt négy család didereg, akiket sürgősen segíteni kell!

Bódis Ferenc

arany, ezüst és ékszer-
áru üzemet

Vulcan J. (Nagy Sándor)-alca Iszám alól
magnagyobbítva, üzletéhez

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-
ut) 1 szám alá helyezte át.

Minden iparos és kereskedő
igyekezzék helyet szerezni ma-
gának a szeptember 6-9 minta-
vásárra.

Kik kerültek újabban a váradi állampolgárok listájára

A nagyváradi állampolgárok listájára legújabban a következőket vették fel:

Templom-utcai lakosok: Biró István 11, Juhász Lajos 54, Lovász Zsigmond 4, Kocsis Mihály 4, Vékony Imre 19, Makrai Ferenc 1, Szentye Miklós 10, Rideg Mária 4, Ungár János 8, Mezei Ferenc 19, Kapota Tódor 19, Karácsonyi János 3, Kulcsár István 8, Winkler Salamon 15, Kovács Ferenc 1, Pellák Géza 1, Diós Jolán 1, Deutsch Lajosné 3, Biri József 9, Nagy Károly 9, Tóbiás József 9, Fried Ignác 3, Weisz Sámuel 19, Oláh Sándorné 1, Berger András 22, Gáll Imre 24, Papp János 19, Ökrös Mihály 14, Szabó Jánosné 19, Berger Benő 22, Berger József 22, Benedek Ignác 22, Barátgy Lajos 16, Megyesi József 19, Nemes Ferenc 24, Geresák András 16, Várnai István 15, Fletzer Matild 4, Csordás József 7, Szilágyi Sándor 13, Nyéki Julia 3, Moga Irén 1, Ungár Simon 8, Bernáth Regina 6, Bumb Constantin 4, Huszka János 13, Buji Mihályné 17, Szilágyi András 12, Szabó Mihály 4, Bodnár Rudolf 3, Tamás Lajos 12, Juhász Sándorné 19, Furkó Ferenc 6, Zudor Ferenc 16, Kővágó Lajosné 4, Róth Irén 8, Tar Sándorné 4, Mátrai György 4, Török Sándor 24, Serestyén Aron 21, Belényesy Józsefné 16, Boca György 16, Jakab Zsuzsa 16, Pál Iván 16, Juhász Károly 16, Kutas Lajos 17, Jakab Imre 28, Pánczél Emil 5, Handlovics Kálmán 10, Kovács Imréné 10, Gitye József 8, Katz József 8, Kovács Dániel 13, Puskó Zsuzsanna

5, Mazsay Imre 16, Dobák Viktor 13, Papp Tódor 17, Acs Sándor 13, Király Ferencné 5, Molnár Tódorné 12, Szilágyi János 15, Molnár Mária 12, Fein Sámuel 8, Adler Jakab 26, Biczók Mihály 12, Sándor Mór 26, Steiner Benjámín 4, Pánya János 16, Polgár Dezső 24, Papp Sándor 12, Kovács József 17, Vinczel Géza 8, Kovács László 13, Salzberger Ignác 8, Bartos István 17, Szeteli Györgyné 16, Ujfalusi Sándorné 15, Klein Herman 17, Rottenstein Lajos 15, Sollinger Béla 17, Bunyó Lajos 17, Blau Imre 4, Szabó Sándorné 4, Duss Jakab 7, Ardelean Anna 15, Ardelean György 15, Grünfeld Bernát 7, Kővári Tódor 31, Ujlaky István 17, Izsák Ignác 3, Petruc Tódor 8, Fried Mózes 13, Botos Julia 7, Molnár György 31, Dobi István 31.

Gozdu (v. Beöthy Ödön) utcai lakosok: Lédig Miklós 25.

Fürdő-utcai lakosok: Bodó Pál 18, Kaucsik Ferenc 7, Hédervári Lajos 2, Kende Károlyné 2, Zsolnay Péter 8, Pintea Mircea 8, Bitea György 6, Császár József 6, Guttmann Ignác 6, Lupták Rozália 9, Soós Józsefné 8.

Gilányi-uti lakosok: Grünvald Ignác 21.

Casbuc (v. Szalárdi) utcai lakosok: Kálmán Jenő 16.

Ciorogar püspök (v. Uri) utcai lakosok: Várnai István 15, Halász Sándor 51, dr. Gellért Miksa 24.

Velence-parti lakosok: Schvalb Lázár 39.

Vlahuta (v. Szent János) utcai lakosok: Venyige Gáspár 3.

Meggyilkolta három férjét

Berlin bűnügyi szenzációja

Berlinnek izgalmas bűnügyi szenzációja van. A rendőrség letartóztatott egy öreg asszonyt, az ötvenöt éves Kruger Mónát, akit az a vád terhel, hogy három férjét megölte azért, hogy vagyonukat magának szerezzék meg. Mindhárom férjét újsághirdetések útján szerezte, s mindig öreg emberekre pályázott. A vádlott nő korán árvaságra jutott. Egy Beckel nevű házaspár nevelte föl. Éjszakai mulatóhelyekre ment gazdasszonynak s annyi pénzt gyűjtött össze, hogy egy szállodát vásárolt. Akkor aztán a vagyonyűjtés más módjához folyamodott: férjeket szerzett, hogy örökölhessen utánuk. Mikor nevelőanyja meghalt: feleségül ment öreg nevelőapjához, aki egyévi házasság után gyanus körülmények között hunyt el. Özvegyére gazdag örökség szállott s az asszony nem is sokáig gyászolta férjét: ismét oltárhoz vezetett egy vagyonos gazdát, a 72 éves Zippel Györgyöt. Második férjével öt hónapig élt együtt: az aggastyán halála után ismét rebesgetni kezdték, hogy az sem halt meg természetes halállal. A kétszeres özvegy erre félrevonult a világtól, hogy a pletyka utjából kitérjen. Egy kis faluban, teljes csöndben házasságra lépett Kruger Lajos földbirtokossal, akit újsághirdetés útján szerzett magának. Ezt az aggastyánt rábirta, hogy rokonait tagadja ki s az ő javára csináljon végrendeletet. Nemrégiben az öreg férjet átmeteszt nyakkal találták az ágyában s az asszony azt híresztelte, hogy az öreg öngyilkosságot követett el. A nőt letartóztatták, de nem tudták a bűnt rábizonyítani.

amire szabadlábra helyezték. De újabban oly súlyos gyanúk merültek föl ellene, hogy a rendőrség újra rátette a kezét s energikusan folytatja a vizsgálatot.

Idegenforgalom Nagyváradon

Ma a következők érkeztek Nagyváradra:

Park szállóba: Fenyő Sándor mérnök Budapest, Friedmann György mérnök Budapest, Rosenberg Ferenc igazgató Budapest, Thune Ottó kereskedő Bécs, Weisz Giza kereskedő Budapest, Rosith György kereskedő Vésztő.

Rimanóczy szállóba: Holterhof Max kereskedő Budapest, Wilhelm Ignác kereskedő Budapest, Lénárth Ferenc tanár Budapest, Ulrich László igazgató Berettyóújfalun.

Metropol szállóba: Bokor Károlyné háztartás Bécs, Gáspár György soffőr Budapest, Goldstein Miklós iparos Debreczen, Reikovits Hermin háztartás Kolozsvár.

Palace szállóba: Hochhauser Dávid kereskedő Szatmár.

Központi szállóba: Büchler Judit színésznő Budapest, Büchler Franciska színésznő Budapest, Klein Etel színésznő Budapest, Kloppter Jenő színész Budapest.

BEIRATÁSOK HETÉNYI SZINÉSZISKOLÁJÁBAN

Az újabb kultuszminiszteri engedéllyel megnyitott Hetényi színészkola, az első év tapasztalatain okulva, intenzívebb tanítási módszerrel fog működni. Márkus István színművészeti főfelügyelő a legmesszebbmenő jóindulattal és kulturérzékkel adta meg utmutatásait, amelyek mind az iskola színészi emelését célozzák. Az iskola ez évi tanfolyama szeptember 28-án kezdődik. Beiratásokat augusztus 29-től szeptember 4-ig fogad el Hetényi a színháznál levő iródaiban naponta 10-fél 1-ig és délután 3-5-ig. Beiratási díj egész évre 500 lei, havi tandíj 600 lei. Az iskola növendékei közül eddig elszereződtek: Dajka Margit Kolozsvár, Bakó Eszti, Hadzsi Lili, Vékony Ilonka Aradra, Braun Anni, Morgestern Cica, Paládi Róza Karácsonyi Marosvásárhelyre, Dickler Szidi, Vincze Emilia, Wittenberg Gizi Szatmárra, Fényes Lili Nagyváradra.

GYORSAN PONTOSAN OLCSON

HEGEDÜS HIRLAPIRODA TELEFON: 13-01

HEGEDÜS HIRLAPIRODA KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBA

következő új könyvek érkeztek:

Dosztojevszky: Játékos. 2293.

France: Clio. 2297.

Fogazzaro: Szent. 2290.

Földi: Mámorosok. 2296.

Gobineau: Parasztlázadás 2291

Heltai: Family Hotel. 2294.

Heltai: VII. Emánuel és kora. 2295.

Homer: Odysseiája. 2292.

Karinthy: Gyilkosok. 2298.

Masterlink: Eltemetett templom. 2286.

Manpassant: Napsütésben. 2299.

Porzolt: Szerelem könyve. 2287.

Wells: Világok harca. 2288.

Wolff: Hannibal fia. 2289.

Zilahy: Az ökör. 2300.

Előfizetési díj havonta 40 lei.

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

HEGEDÜS HIRLAPIRODA

A váradi utalvány-csalók szökési kísérlete

A vezetőügyész megkezdte a vizsgálatot

Dr. Sovrea Valér vezető ügyész ma délelőtt kezdte meg az utalványcsalásért és az ötszáz lejeselek hamisításáért elítélt *Freiberger Jenő*, *Weinberger Hermann*, *Brasnyó József* és *Bartha Béla* kihallgatását, akik tegnap hajnalban rejtélyes körülmények között meg akartak szökni a fogház cellájából, s mint ismeretes, már a fogház udvarán elcsípték őket.

A vizsgálat kiterjed abban az irányban is, hogy kik nyújtottak segédkezést a szökés elkövetésére.

Nagyváradi árfolyamok

— 1924. augusztus 29. —

Magyar korona	375
Cseh korona	610
Osztrák korona	352
Francia frank	1120
Svájci frank	3840
Angol font	930
Dollár	199
Lira	905

Bulletinek a váradi munkaszünet állapotáról

ooo

A folyamatos munka egészségét tegnap lázas megbetegedés támadta meg. A kórtünet olyan hirtelen jött, hogy a munkából élők nagy családja ijedt várakozással leste a betegségről kiadott bulletineket:

Délután 4 óra.

A munkát a tévesen értelmezett rendelet mikrobái kikezdték.

Délután 5 óra.

A belső sérülések következtében a helyzet aggasztó.

Délután 6 óra.

A konzilium sürgős beavatkozást javasolt. A láz emelkedett, a lej leesett.

Este 7 óra.

Közvetlen munkaszünetről kell tartani.

Este 10 óra.

A beteg beletörődött sorsába. A helyzet reménytelennek látszik.

Reggel 8 óra.

A beteg nyugtalanul töltötte az éjszakát. A rendőrigazgató cocain injekciót rendelt.

Délelőtt 10 óra.

Az állapot örvendetesen javult. Hirtelen gyógyulás tünetei mutatkoznak.

Déli 1 óra.

A beteg visszaesett. Hőemelkedés aggasztó. Az ápolók elhagyták helyeiket.

Délután 3 óra.

A munka e napra kiszorult. Remélhető azonban, hogy oxigén-belégzésrel 24 óra múlva visszaadható az életnek.

Román állomásokon is lehet jegyet váltani az osztrák vasutakra

Szeptember elsején életbe lép az osztrák-román egyezmény

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Az osztrák-magyar egyezmény 1924 szeptember elsején életbe lép. Ezzel kapcsolatban a C. F. R. igazgatósága közli, hogy

életbe lép az osztrák-román vasuti tarifa is

a következő viszonylatokban:

Arad, Braila, Brassó, Bukarest, Csernovic, Kisenew, Konstanca, Craicva, Kurtics, Galac, Jasi, Ploesti, Nagyszeben, Segesvár, Szinaja, Tövis, Temesvár, Turnu-Szeverin, Beszterce

Kolozsvár, Biharpüspöki és Nagyvárad állomások közvetlen karterjegyeket foglalkoztatnak kiadni és közvetlenül vesznek fel podgyászt

a következő osztrák állomásokra:

Amstetten, Atévang, Puchheim, Bad Aussee, Bad Gastein, Bad Hall, Bad Ischl, Bishofshofen, Bruckneudorf, Buchs, Feldkirch, Gmunden, Hofgastein, Susbnik, Kitzbühel, Linz, Passau, Salzburg, St. Anton am Arlberg, Weis, Wien Ostbahnhof, Wien, Westbahnhof, Zell am See.

A tarifát a román vonalakon lejben.

a magyar vonalakon arany koronában (1 aranykorona = 17.000 papirkorona) és az osztrák vonalakon osztrák papirkoronában (100 korona = 35 bani) számítják.

Váradi export-cég árdrágítási pöre

A kivitelre szánt vásárlás nem árdrágítás

Árdrágító-e az, aki exportcélokra nagy tömegben vásárol össze élelmiszereket? Erre a kérdésre nem-mel felelt a törvényszék Szöllőssy-tanácsa és döntésének kétségkívül bizonyos elvi jelentősége is van.

A belényesi járásbírósa hónapokkal ezelőtt 2000 lei büntetéssel sújtotta Schwartz Mórnt, a Kolliner-cég ottani bevásárlójának a feleségét, mert a belényesi piacon körülbelül 1100 tojást összevásárolt. Schwartz Mórnt felelőssé tette a mai tárgyaláson, a Szöllőssy-tanács azzal az indokollással mentette fel, hogy a tojás, a spekulatívörvény értelmében nem tartozik a maximálható élelmiszerek közé. De különben is, — mondja tovább

az indokolás — Schwarz Mórnt azzal, hogy hogy többet adott a tojásért, mint a piaci ár, nem akadályozta ennek a cikknek a szabad forgalmát, sőt elősegítette azt. Hogy Schwarz né nem követte el az áruhalmozás vétségét, az világosan kitűnik abból a tényből, hogy megbízója, a Kolliner-cég tényleg köztudomásúan tojásexporttal foglalkozik. Büncselekmény hiányában tehát a bíróság felmentette a vádlottat. Az ügyész nem felelőssé tette. Ennélfogva az ítélet jogerős.

Hasonló indokollással mentette fel ma délelőtt a Szöllőssy-tanács Mauerer Simon belényesi tojáskereskedőt, a Heller és fiai dési export-cég bevásárlóját.

Ma hajnalban vakmerő rablótámadást követtek el egy váradi villa ellen

Vakmerő betörési kísérlet történt ma a hajnali órákban Nagyváradon.

Budai Fál kelmefestő és vegyérték gyártó tulajdonos a családjaival és szolgálóival együtt békésen pihent a hegyoldalon álló villájában. Hajnalban valamivel 3 óra után Buday szokatlan zajra lett figyelmes. Ruhát kapott magára és szolgálójával, Kovács Bélával a villa mögött lévő gyártelep felé indult. Alig tettek néhány lépést, amikor hirtelen három ismeretlen ember dorongokkal és vasrudakkal eléjük ugrott:

— Egy lépést sem tovább — ordított az egyik. Ez valószínűleg vezére volt a társaságnak.

— Agyonverlek benneteket, ha megmoccanok. És már a következő pillanatban feiük fölé emelkedett a nehéz vasrud.

Budai merész lendülettel az egyik támadóra vetette magát és hosszas dulakodás után sikerült a súlyos feszítővasat kicsavarni a kezéből. Mialatt kinn élet-halálharc folyt, a villában lévő hozzátartozók kétségbeesetten kiáltottak segítségért.

A szemközti pályaudvar személynézet is figyelmes lett az ijedt kiáltásokra. Értesítették gyorsan a vasuti rendőrséget, ahonnan lélekszakadva rohantak az ostromlott villa-lakók segítségére. A három betörő látva a túlerőt, futásnak eredt, de egyi-

Bachruch ékszerész fia másfél milliárdot sikkasztott az apjától

A síófoki kártyacsaták áldozata

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről táviratozzák: Bachruch Aladár, a legelőkelőbb budapesti ékszerész másfél milliárd korona értékű ékszer elsikkasztása miatt a rendőrségen jelentette fiát Bachruch Albint. A fiu eddig háromszor volt már ideggyógyintézetben, költséges éjszakai életet élt és legutóbb Síófokon több mint kétszázmillió koronát vesztett ez az ottani kártyaklubban.

Az előkelő fiatalember az idegi furdószezonban rendszerint szombatonként rándult le autómobilon a balatoni fürdőbe. —

köjüket Bozsik Pál 60 esztendősen notórius betörőt sikerült elcsípteni. A feldühödött vasuti személynézet a vén utonállót megakartá lincselni és csak a rendőröknek köszönhető, hogy Bozsik ép bőrrel szabadult a dühös vasutasok közül.

Bozsikot, aki kenvere javát különböző fogházakban fogyasztotta, bevitték a rendőrségre, ahol élénk meglepetésre ui trükközés folyamodott. Az istenért sem akart egyetlen értelmes vallomást adni. Elmebajosnak jászotta most meg magát és nem akart visszaemlékezni semmire sem. A rendőrség egyelőre megfigyelés alá helyezte. Társainak kézrekerítésére széleskörű nyomozás indult meg.

Végel éri a román tanítók váradi kongresszusa

A nyugdíj kérdése volt a gerince az erdélyi román tanítók ma délelőtti kongresszusának. Suteu Traján elnökölt és számosan hozzászóltak a problémához. Elfogadtak egy 37 pontból álló memorandumot, amelyben ki-domborítják, hogy a tanítói kar hogyan kívánja rendezni a nyugdíj-kérdést. Ezt a memorandumot megküldik a parlamentnek és a kormánynak. Andrei Pora országgyűlési képviselő is felszólalt a vita során és elmondta, hogy a nyugdíjtörvény javaslatát elő van készítve és az őszel a parlament elé kerül. Ő maga is tagja a törvénytervezet előkészítő bizottságának és annyit már is jelez, hogy a tervezet szerint 10 évi szolgálat után már nyugdíjba mehet a tanító és ekkor fizetésének 40 százalékát kapja. Ez a százalékszám a szolgálati év növekedésével arányosan növekszik és 35 év után a teljes fizetést írja elő a tervezet nyugdíjra.

Pora képviselő fejtegetését a kongresszus nagy tetszéssel hallgatta. Utána Tzoni (Jorga-párti) képviselő hangoztatta, hogy az iskolát mentesíteni kell a politikától és ki kell emelni abból a hinárból, amelybe belejutott.

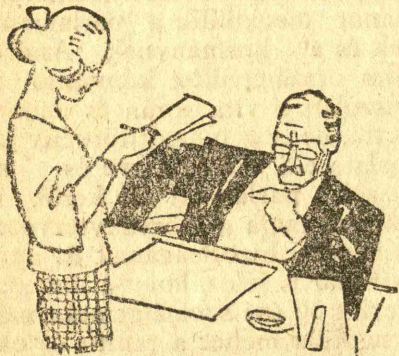
Végül elhatározta a kongresszus, hogy felhívást intéz a közvéleményhez és a képviselőkhez, hogy támogassák a tanítói kart. Suteu Traján elnök bucsuszavával zárult.

MOZI

x Kacagó est a Dorian Terras-seon. Zsufolt házak kacagásától volt hangos a Dorian Terrasse és filmszínház a tegnapi bemutatón: hol „A hét évig nem lesz szerencsém” című 5 felvonásból álló vígjáték volt műsoron. Régen volt ehhez hasonló vígjáték, ami ilyen nagy tetszést váltott volna ki a közönség részéről. Az 5 felvonásos vígjátékot megelőzi egy frappáns 2 felvonásos burleszk „Fatty megszökik hazulról”, a főszerepben Fatty. Az előadások a Dorian Terras-seon 9, a Dorian filmszínházban 6 órákor kezdődnek.

Ön diktál

és a kisasszonyának nincs hol felvenni a jegyzeteket.

Elmés, praktikus gyorsíró-asztalkát kaphat a

Hegedüs Hirlapiroda irodaberendezési vállalatnál.

A nagyváradi orth. izr. hitközség képviselőtestülete folyó hó 31-én, vasárnap d. ú. fél 5 órákor

közgyűlést

tart, melyre a képviselőtestület t. tagjait meghívom.

Oradea-Mare, 1924. aug. 28.

Nussbaum Sámuel
hitk. elnök.

Eladó

a város központjába 140 szép modern ház, mind beköltözhető, több magánház, emeletes bérpalota, a város külsőbb részén szép tágas épületek istállókkal már 100 ezer Leitől. Van nagyobb-kisebb birtokok, 1 hold szőlőtől 20-ig, több 1 és 2 szobás lakások. — Ha bármit eladni, kiadni cserélni akar, bizalommal keressen fel, diszkrétan azonnal elintézem. Porcellánt, fehérműt, szőnyeget bizományba elfogadok.

Weisz Gizi

közvetítő irodája

Nagyvárad, Nyomda-u. I. Szaniszló-u. sarok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó 3 lei, vastag betűkkel 6 lei.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lei.

LEVELEZÉS

FIATAL, szép színnyvendék, intelligens uriember ismeretségét keresi, ki anyagilag bőségesen támogatná. „Első lépés” jelige. 167

LAKÁS

MAGANOS öreg asszonynak megfelelő kis lakásom elcsereálném egyszobás, konyhás lakásért, lelépést is fizetek. Cim Szent Anna-utca 27. szám, az üzletben.

ELCSERÉLNÉM Katonavároson levő szoba, konyha, mellékhelyiségből álló lakásom hasonlóval. Érdeklődni Blumenfeld, Sonnenfeld-nyomda. 558

EGYSZOBÁ, konyha, speiz, teljes berendezéssel azonnal átadó. Vas, Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 76. 559

KÖZPONTBAN három szobás, komfortos lakás átalakítás alatt irodának is alkalmas, azonnal bérbevehető. Cim: Hegedüs Hirlapirodába. 564

KERESEK butorozott szobát házaspár részére. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 566
Felhívás a közönséghez!

ALKALMAZÁS

FIATAL leány mindenestül vagy szobalánynak ajánlkozik kis családnak. Cim Hegedüs hirlapirodában. 561

TISZTESSÉGES mindenestül, ki a főzéshez ért, azonnali belépésre felveszek, Kitz, Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 56. 539

FIATALABB jó munkás segéd felvétetik Schmidt fodrásznál, Str. Alexandri (Teleky-utca) 9. — Egy tanonc is felvétetik. 563

INTELLIGENS kisasszonyt, tanítósnőt vagy óvónőt keresek szeptember 1-re (esetleg csak délutánra) két nagyobb lányka mellé. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 562

100 lei egy filezkalap

alakítása az „ERZSÉBET” szalonba, Sas-passage
Elsőrendű munka. Pontos kiszolgálás

Párisi és bécsi modellek érkeztek

FIATAL özvegy asszonyt, vagy leányt óvadékkal belépésre, jobb fizetéssel keres. Aszódi, Sas-palota. 561

ÉJJELI ór keres állást. Feltétlenül megbízható. Kovács Károly, Kertész-utca 19.

ADÁS-VÉTEL

JÓKARBAN levő balkercs gép eladó. Cim: Templom-utca 24. Nemes. 543

EGY forgalmas sarok fűszerüzlet teljes berendezéssel, áruval, más vállalat miatt sürgősen átadó. Cim a kiadóban. 551

ELADÓ kézimunka stórok, függönyök, fehér, színes és arany terítők, nagyon szép filé munkák, csipkék, betétek és motívok, kötött terítők, kieszik és nagyok, divány párna montirozatlan, kicsi kelim terítő, szekrény csikok. Zsebkendők, leibhenek, álló lámpa, ernyő, szőnyegek, perzsa, szimrna és argaman. 23 m. finom rumburgi vászon. 12 személyes étkező szerviz és egy 6 személyes ezüst szerviz, gobelin kép, selyem horgolt redikülök, selyem, rojtos kendő, kötött csipke. Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 427

ELADÓ ónémet stíli ebédlő vitrinrel. Ebédlő, háló uriszoba, egy renaissance ebédlő, álló tükör, hencser, szekrény, fehér és barna vaságyak. Rövid keresztthuros és egy hosszú zongora. Ferdinand király (Rákóczi) ut 30. jobbra. Szász. 529

BIZOMÁNYBA elfogadok porcellánt, kézimunkát, fehérműt. Szász, Ferdinand király (Rákóczi) ut 30. jobbra. 23

SCHUNDA féle pedálos verseny-cimbalom jókarban levő eladó. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 556

ALMA legnesebb fajokból egy vagonnal, valamint 10 mázsa gyapju Szilágy megyében eladó. Értekezni Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 2. Dr Popnál. 555

ZONGORA, rövid, fekete Productiv Genossenschaft, kitűnő állapotban helyszüke miatt eladó. Strada Eroilor (Vitéz-utca) 32. Lukács. 560

KÜLÖNFÉLÉK

SOK lakáscsere bejelentve. Házak, szállók, vételét és eladását eszközöljük. „Ardeal”, főposta mellett. 805

ELSŐRENDÜ ebéd, vacsora koszt, havi 850 lei. Strada Vlahuta (Szent János-utca) 82. 565

JÓ házi koszt kapható, ellátva magános nő felvétetik. Akadémia-utca 6. szám. 168

GÉPAJOURÓZÁST olcsón és jól készít Erbsteinné, Strada Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 28, vagy Sztaroveszky-utca 11. szám. 126

Engross

arany, ezüst, nickel-órák, Brilliant aranyáruk, óra-furniturákból nagy raktár. Rendkívül olcsó árak!!

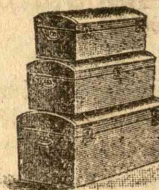
Britidolot, aranyal beváltak!!

HERBST FÜLÖP Bul. Regele Ferdinand 9.

Csodás női kabát kelmék és férfi ruhaszövetek érkeztek

Klein Ödön-céghez

Mih. Viteazul (Nagypiac-tér) 14.
Harmati fűszeressel szemben.

A legjobb kivitelű bőr-, fehéres vászonbőröndök, valamint berendezett kazeták és isklatások detailban is

kaphatók engross árak mellett a Nagyváradai Bőröndáru és Táskagyárban Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. Javítsokat is vialnak. Nagyváradai Bőröndáru és Táskagyár Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18.

Zongora

G. Stingl.

vadonatúj állapotban, gyönyörű kórisfa burkolatban. Mignon keresztthuros fémszerkezetű hárfá, pedálos, kitűnő hangu, jutányosan kerül eladásra 1.

Sternbergnél,
Kishidő Telefon 13-45

Sonnenfeld Adott részv. társ.

Turnatoria de fier si fabrica de masini s. a. Oradea-Mare

Kérjen árajánlatot

C. F. R. vonalakon
45% fuvarkezdvevény

Harántgyaluk (Shaping)
Fúrógépek
Hydraulikus prések
Olajgyártó berendezések
Fogaskerék marások 1000×400^{mm}-ig
Transmissiók, függőgyámok és csapágyak
Mindenfajta vas- és fémöntés

C. F. R. vonalakon
45% fuvarkezdvevény

Kérjen árajánlatot

Nagyvárad Vasöntöde és Gépgyár Részvénytársaság